

Barış için bir kitap ETKİNLİĞİ

Yaş Grubu: 5., 6., 7., 8. sınıflar

Süre: 2 ders saati + ev ödevinin sonuçlarının değerlendirildiği 1 ders saati

Hedef: Çocuklarla, yaşlarına uygun metin ve resim çözümlenmeleri yapmak. Metin, alt metin ve resim okuması deneyimi yaşatmak. Genç kuşakla birlikte savaşın mantığı ve barışın olanakları üzerine düşünmek.

Yer: Okul kütüphanesi ya da sınıf ortamı

Gereken Malzeme: *Düşman* kitabı, kâğıt, kalem, fotokopi ile çoğaltılan etkinlik ödevleri

Hazırlık: Çocuklar kitap sayısınca (maximum 4 öğrenciye 1 kitap düşmeli) gruplara bölünür. Oturma düzeni her çocuğun kitabın resimlerini ve metinlerini görebilecek şekilde olmalıdır. Her gruba bir kitap ve etkinlik ödevleri fotokopisi dağıtılır.

ETKİNLİĞE GİRİŞ:

Etkinliğin konusu öğretmen tarafından bir soruyla açılır: Sizin düşmanınız var mı? Düşmanı olan birini tanıyor musunuz?

5 dakikalık serbest tartışmanın ardından etkinlik öğretmeni kitabı, ön kapak herkes tarafından görülebilecek şekilde havaya kaldırır, kitabın adını sesli okur: "Düşman".

Sınıfa yönelik soru: Kapakta ne görüyorsunuz? Gelen yanıtlara göre ek sorular sorulabilir: Bu bir asker mi? Sizce nereye gidiyor / Nereden dönüyor? Ağzında ne var? Yüz ifadesi nasıl? Çantasındaki kırmızı şey ne? Kapakta hangi renkler dikkat çekiyor?

Ödev: Çocuklardan kitabı açmaları ve iç kapaktaki askerleri incelemeleri istenir: Dikkatinizi ne çekiyor? Grubunuzda alçak sesle tartışın ve önemli gördüğünüz noktaları not edin.

SESLİ OKUMA:

Etkinlik öğretmeni kitabı, ikinci (ve asıl) kırmızı kapağa kadar sesli okur. Öğrenci grupları metni ve görselleri kendi kitaplarından takip eder.

Açıklama: Öğrencilerin dikkati, künye, kitap başlığı vb. bilgilerin yer aldığı iç kapağın alışılmadık yerine çekilir. Kırmızı iç kapağı önceleyen metinde anlatıcı, olaylara dışarıdan bakan bir gözdür (yazardır). Derken iç kapaktaki kırmızı "tiyatro perdesi" aralanır. Sahnede artık bir asker vardır. Artık onun iç sesini duyar, okur olarak onunla özdeşleşiriz.

GRUP ÇALIŞMASI:

Öğrenciler arasından 7 gönüllü okuyucu seçilir. Aşağıdaki kitap bölümleri sırasıyla gönüllü öğrenciler tarafından sınıfa sesli okunur. Gruplar kendi kitaplarından metni ve illüstrasyonları takip eder. Etkinlik öğretmeni okunan her bölümün öncesinde bazı temel açıklamalarda bulunur. Gruplara çeşitli ödevler verir. Okunan her bölüm sonrası gruplar ödevde ulaştıkları sonucu sınıfla paylaşır. Sonuçlar birbiriyle karşılaştırılır. Üzerinde birkaç dakika serbest tartışılır. (Etkinliğin bundan sonraki çalışma sayfaları fotokopi ile çoğaltılıp öğrenci gruplarına dağıtılır.)

ÇALIŞMA SAYFALARI:

İlk 6 sayfalık bölümü okuyun: (*Yalnızım. Michel öldüğünden beri, kimse buraya uğramadı...* ile başlayan sayfaya kadar)

Açıklama: Bu bölümde iç sesi duyulan asker içinde bulunduğu durumu tarif ediyor. Çizimlerden onun nerede ve ne halde olduğunu anlıyoruz.

Ödev: Kendinizi askerin yerine koyun. Sizce içinde bulunduğu durumu en iyi ifade eden sözcükler hangileri? İşaretleyin. Boş kutuya size uygun gelen başka bir sözcük yazın.

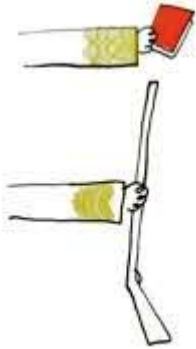
BELİRSİZLİK	YALNIZLIK
MUTLULUK	GERGİNLİK
CAN SIKINTISI	AÇLIK
KORKU	

İkinci 6 sayfalık bölümü okuyun: (*Bazen bizi unuttuklarını düşünüyorum...* ile başlayan sayfaya kadar.

Açıklama: Bu bölümde asker bize "düşman"ı tarif ediyor. Resimlere dikkatle bakın. Siyah ve beyaz dışında iki renk öne çıkıyor: Haki ve kırmızı.

Ödev: Gördüğünüz kırmızı şeyleri not edin. Örneğin: Bıçak, kan, şeytan kuyruğu... Not ettiğiniz kırmızı şeyleri gruplayın. Sizce hangileri iyi, hangileri kötü, grup içinde tartışıp tabloya yazın.

İYİ	KÖTÜ

Üçüncü 6 sayfalık bölümü okuyun: (*Savaşı ilk durduran ben olamam...* ile başlayan sayfaya kadar.

Açıklama: Bu bölümde asker, durumu hakkında düşünmeye başlıyor. Bazı şeyler ona artık mantıklı gelmiyor. Şüpheleri ve çelişkileri var.

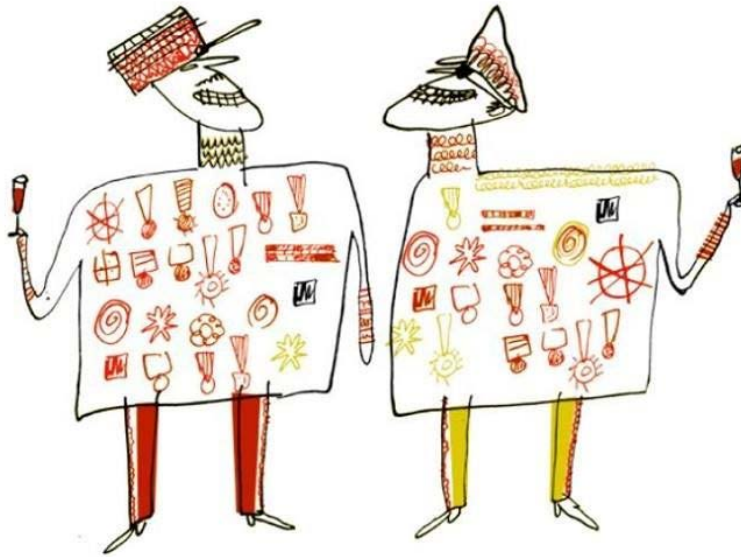
Ödev: Asker savaşın bitmiş olabileceğini düşünüyor. Acaba haklı mı? Tarihte, savaşta unutulmuş askerler olmuş mudur sizce? Grup içinde tartışın. Fikrinizi ve gerekçenizi not alın.

Tartışma konusu: Karanlık gökyüzündeki yıldızlara bakmak insanı neden düşünmeye itiyor? Siz en son ne zaman açık gökyüzü altında yıldızlara baktınız? Düşünmek için başka ne yaparsınız?

Dördüncü 6 sayfalık bölümü okuyun: *Ben hazırım...* ile başlayan sayfaya kadar.

Açıklama: Bu bölümde asker savaşın bitmesi gerektiğinden emin oluyor. Ama bunun yolunu bilmiyor. Ona göre savaşı sadece emir verenler bitirebilir.

Ödev: Sizce savaş emri veren kimler? Aşağıdaki illüstrasyona dikkatlice bakın. Ne görüyorsunuz? Sizce bu generaller dost mu düşman mı? Elleri ne tutuyorlar? Neden dişlerini göstererek gülümsüyorlar? Grup içinde tartışıp tabloda onların yüz ifadesine uygun deyimleri işaretleyiniz.

DİŞ GÖSTERMEK	CANINI DİŞİNE TAKMAK
DİŞ BİLEMEK	DİŞ GEÇİREMEMEK
DİŞİNİ SIKMAK	DİŞE DOKUNUR OLMAK

Beşinci 6 sayfalık bölümü okuyun: *Yeniden yavaşça sürünmeye başladım...* ile başlayan sayfaya kadar.

Açıklama: Bu bölümde asker bir karar veriyor. Savaşı bitirmek için harekete geçiyor. “Düşman”ı hazırlıksız yakalayıp öldürmeyi planlıyor.

Ödev: Aşağıdaki sözcüklerin zıt anlamlarını tabloya yazın. Kendinizi askerin yerine koyun. Siz aynı şekilde davranır mıydınız? Bulduğunuz sözcüklerden yararlanarak ona farklı bir çözüm önermeyi deneyin. Önerinizi 2-3 cümle halinde yazın.

SAVAŞ	
ÖLÜM	
KAVGA ETMEK	
SON	

Altıncı 8 sayfalık bölümü okuyun: *Düşman çok yorgun...* ile başlayan sayfaya kadar.

Açıklama: Bu bölümde asker gerçekte yüzleşiyor. Meğer “düşman” ile ortak noktaları sandığından çok daha fazla. Düşmanın da bir ailesi ve bir el kitabı var.

Ödev: Asker “düşman”ın, “düşman” da askerin çukurunda. Sizce “düşman” o anda ne yapıyor? Askerin eşyalarını, fotoğraflarını, el kitabını görünce “düşman” nasıl tepkiler gösteriyor? Grupla tartışın. “Düşman”ın olası düşüncelerini düşünce balonuna yazın

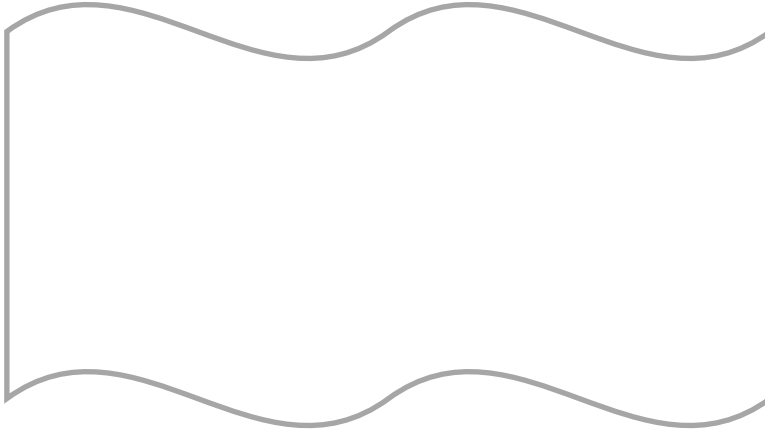

Tartışma konusu: Kitaplarda yazılanlar tartışmasız doğru mudur? Sorgulanması, tartışması yasak kitaplar var mıdır? Neden?

Yedinci 7 sayfalık bölümü okuyun: Kitabın sonuna kadar.

Açıklama: Bu bölümde asker savaşıma nihayet son veriyor. Savaşı bitirmenin tek yolu var: Barış için ilk adımı o atmak zorunda.

Ödev: Sizce askerin, fırlattığı şişenin içine koyduğu notta nasıl bir barış mesajı var? Siz olsaydınız ne yazardınız? Not alın.

SON: Hikâyenin sonunu grup içinde ve sınıfta tartışın. Hikâyenin geneliyle ilgili soru, yorum ve farklı görüşlerinizi, özellikle akılda kalan/takılan noktaları dile getirin. Arka iç kapağı inceleyin. Neden arka iç kapak ön iç kapakla neredeyse aynı? Küçük gibi görünen kocaman farkı kim fark edecek?

Açıklama: Hikâye son sözcükle bitmiyor, arka iç kapaktaki boşluklar hikâyeyi farklı yönlerde sürdürmek için ipuçları barındırıyor.

Etkinliği tamamlayan ev ödevi: Kitabın yazarı ve çizeri hakkında araştırma yapın, bilgi edinin. Ardından kitabı tekrar baştan sona okuyun. Arka iç kapaktan kaybolan iki askeri hayalinizde canlandırın. Şu anda neredeler, ne yapıyorlar? Aklınıza gelenleri yazarak ve / ya da çizerek ifade edin. Yaptığınız ev ödevinin sonucunu sınıf arkadaşlarınızla paylaşıp karşılaştırın.

Tartışma Konusu: *Düşman -barış için bir kitap-* farklı dillere çevrilerek çeşitli ülkelerde yayımlandı. Bazı ülkelerde farklı bir kapak görseli tercih edildi. Türkçe kitaptaki kapağı aşağıdaki kapak görseli ile karşılaştırın. Hangisi ironi yansıtıyor? Hangisi aklınızdaki “düşman” imajına daha çok yaklaşıyor?

ÖNERİ: *Düşman* kitabının ikinci iç kapağı kırmızı bir tiyatro perdesi şeklinde düzenlenmiş. Çizerin bu bilinçli tercihinin de işaret ettiği gibi kitabın yapısı ve içeriği oyun olarak sahnelenmeye çok uygun. Eseri okulda ya da başka bir ortamda bir barış projesi olarak senaryolaştırmak ve sahnelemek fikrine ne diyorsunuz? Kendi aranızda ve etkinlik öğretmeninizle tartışın.

